

Studence naprednedobrodelnosti hočejo prvaki s svojimi umazanimi lističi zastrupiti.

Ko je ptujski okrajni zastop lansko leto po suši prizadetim kmetom hotel pomagati, lagali so Plovej prištaši, da hoče Ornič s podpornim denarjem palače zidati. Hofrata Ploja je okrajni zastop prijel za ušesa in moral je svoje laži preklicati. Ali v prvakiših brezznačajnih listih so se te laži naprej razširjevale.

Ko smo naprednjaki tudi letos zaradi suše nastopili, lagali so nasprotniki naprej. In ko je naš Ornič vsled zadnje grozovite toče takoj vse moči napel, da bi se ljudstvu pomagalo, ko smo pričeli nabirati denar za revne kmete, ko smo potom „Südmarke“ takoj 2.000 kron dobili, — takrat so prvaki pričeli zopet bljuvati strup in razširjevati najpodlejšje laži. In tako je vedno — zaradi političnih nasprotij hujskajo prvaki tudi takrat proti nam, kadar hočemo ljudstvu z denarjem pomagati.

Ali ni to nesrečna politika? Ali ni to naravnost škandal in naravnost sramota, kakor je avstrijski cesar vso prvaško politiko označil? Nekrščansko je to postopanje, grdo je in surovo. Na cesti stoji starček-revež; ti stopiš k njemu in hočeš mu z malim darilom pomagati. Ali v tistem trenutku pride neki zagriženec in te pahne proč, češ, on ne pripusti, da bi revežu pomagal... Takšno je postopanje prvakov! Oni nočejo, da bi mi ljudstvu pomagali, ker se bojijo, da bil ljudstvo nas za prave ljudske prijatelje izpoznalo. Prvaki sami pustijo ljudstvo v lakoti umirati; oni ne pomagajo nikomur, pač pa celo drugim branijo, da bi kdo pomagal... To je tako grdo, naravnost brezvestno postopanje, da se človeku kar gabi...

Pa mi ne bomo odnehali! Prvaške stranke in prvaki voditelji niti v spanju sanjati ne smejo, da bi se mi odtegnili svojemu delu zaradi njih psov!

Vi prvaki le lažite, mi pa pomagamo! Vi le obrekujte, mi pa dajemo revnemu kmetu svoj denar!

Vi le psujete, mi pa ne odnehamo in bomo ljudstvu vedno pomagati skušali!

Vi prvaki „odrešeniki“ narodne klerikalne stranke napravite karkoli hočete, lagajte, psujte, obrekujte, — mi pa, mi naprednjaki čutimo trpljenje ljudstva in mu bomo i zanaprej vedno prijatelji ter pomočniki.

V vojski spada med največje zločine, ako se studence zastrupi. Pravijo, da se je to pred 30. leti v Bozni in Hercegovini zgodilo. Še hujsi pa se nam zdi zločin, da se tistemu škoduje in tistemu vzame veselje, ki hoče ljudstvu pomagati... Le delajte tako naprej, gospodje, — čas bode prišel, ko se obrne ljudstvo na stran tistih, ki ne lažejo in ne obrekujejo, temveč le — pomagajo!

Politični pregled.

Politični položaj se ni v nobenem ziru zboljšal. Prvaki poslanci, združeni z českimi rogovileži, so zopet izjavili, da ne bodejo pustili državne zbornice delati. Oni hočejo torej i zanaprej svojo nesrečno obstrukcijo nadaljevati in s tem vsem narodom te nesrečne države škodovati. Vlada tudi žalibog nima ne poguma ne zmožnosti, da bi se takemu brezvestnemu nastopanju parlamentarnih lenuhov uprla. Po našem mnenju ne pomagajo tu nobena posvetovanja, temveč — udariti je treba. Vlada naj poskusi s pametnimi poslanci obstrukcijo razbiti in dobro bode.

Terminska trgovina. „Ung. Agrarkorrespondenz“ piše: Razne kmetijske in obrtniške organizacije so od avstrijske vlade zahtevale, da naj one točke pogodbe uredniči, ki se tičejo preosnovne borze. Utemeljevalo se je ta korak s tem, da se je delalo dogodke v terminski trgovini na budimpeštovski borzi za visoke žitne cene odgovorne. Pač čisto naravno je, da je zvišanje cen ogrskega ječmena odvisno od splošnega zvišanja cen na svetovnih trgih. Vsled borze v Budimpešti se znižajo cene žitja ob dobrih letih na nenaravni način. Pri srednji in slabi žetvi

pa se cene potem nevarno zvišajo. Na ta način se oškoduje na eni strani konzumente, na drugi pa producete. Kmetijske organizacije zahtevajo tedaj, da bi se terminsko trgovino sploh odpravilo. Upamo, da bode vlada temu oderuštvi prevzetnih izsesalcev konec napravila.

Češki nemiri. V zadnjem času pričeli so Čehi tudi po Nižjeavstrijskem in zlasti na Dunaju rogoviliti. Vgnezdili so se polagoma in končno hoteli spnezditi domačine. Dolgo so nemški Dunajčani vse to prezirali. Župan Lueger je enkrat sam krilatlo besedo izpregovoril: „Lasst mir meine Böhm' in Ruh“. Ali v zadnjem času so pričeli Čehi s prirejanjem hujskajočih slavnosti itd. Temu so se končno tudi Dunajčani uprli in je prišlo v zadnjem času do velikanskih demonstracij. Policija, ki je bila vedno v velikanskem številu navzoča, je komaj preprečila prelivanje krvi. Čehi mislijo menda na Nižjeavstrijskemu uredničiti take razmere, kakor vladajo v „zlati“ Pragi ali pa v „beli“ Ljubljani. Pa ne bo šlo!

Stari „ceneriji“, to so prejšni bankovci za deset goldinarjev avstr. veljave z datumom 1. maja 1880, zapadejo z 31. avgustom t. l. Do tega dne se še pri banki izmenjajo.

Pomiloščenje. Cesar odpustil je 32 jetnikom njih zaporno kazen. Od teh odpadejo na kaznilnico v Gradcu 4, v Mariboru 2 in v Begunjah 1.

Srbska kraljevska družina. Srbski princ Arsen, brat revolverskega kralja Petra, prisel-paril se je s pomočjo krivih menic okroglo en milijon denarja in je potem v inozemstvo pobegnil. Francoska banka pa je stavila nadosdišču predlog, da naj zapleni lastnino princa Jurja, ker ji ta dolguje 800.000 frankov. Čedna gospoda, ti z našimi prvaki združeni srbski gospodje...

Srbski kraljevič na Nemškem. Iz Belgrada poročajo, da bode srbski prestolonaslednik svoje študije v Nemčiji nadaljeval. To je pač prav zanimivo! Najzagriženejši sovražniki nemštva se torej le poslužujejo nemške kulture za lastno vzgojo!

Generalni štrajk na Švedskem traja še vedno, zdaj že čez 14 dni. Železničarji se štrajku niso pridružili; do prepričev ali izgrediv vkljub temu velikanskemu boju nikjer ni prišlo.

V Afriki se boji Špancev s Kabili še vedno nadaljujejo. Kabili postrelijo vse vojake, katere udamejo. Baje pride danes, ko to pišemo, do odločilnih bojev.

Na Kreti so vojaki velevlasti odstranili grško zastavo. Doslej ni prišlo do prelivanja krvi in je vendar upati, da se mir ohrani.

Dopisi.

Sv. Barbara v Halozah. Kakor po vseh krajih je toča uničila gorice in polja, tako tudi po lepih Halozah. Pričakovati je bilo dobrega branja, a 3. avgusta je prihrula toča ter vzela ljudem ves up. Šla je približno četrte ure in sicer tako velika kakor orehi. Potolkla je vse, v prvi vrsti vinograde itd. Ubogi ljudje, več kakor tri četrte letošnjega pridelka je uničenega. Najbolj prizadete občine so: Dolane, Gradišča, Veliki vrh, Hrastovec, Zavrč, Klaučine, Repiš, Pristova in nekaj Slatine. Prizadeti ljudje so gotovo podpore potrebni, dobro bi bilo ako bi se na glavarstvo pritožili. Sicer slovenski poslanci kje ste? Pomagajte ubogemu ljudstvu iz zadrege. Občinski predstojniki spregledate dotično škodo, da ne bode zopet tako, kakor prejšnja leta če je toča potolkla pa podporo dobili so le edino predstojnikovi privrženci. Ali ni bila to v nebo vpijoča krivica? Sedaj pa ne sme iti tako po vaši slov. politični komandi. Ako se pridobi podpora, mora se pravilno razdeliti sicer kateri je bolj ubog naj več dobi. — Radovedni smo ali bodejo slov. poslanci kaj storili ali ne???

Šoštanj. Ljubi Štajerc! Mi Te prosimo, ko bi nam podelil mali prostorček v Tvojem cenjenem listu za šoštanske prvake, ker so zelo potrebni Tvojega poduka, še bolj pa Tvoje ojstre krtače. Naša navada ni, pa tudi nimamo časa, da bi se po časopisih prepirali, ali ker pa naši ljubi prvaki ne morejo brez sovraštva živeti, smo jim primorani vendar le na prste pogledati, ker ne vidijo smeti pred svojim hišam, aha pardon, prvake hiše v Šoštanju so večinoma v konkurzu, zatoraj se malo zmenijo za svoje grehe ali bolj

pa za druge. Mi jim svetujemo naj nas pri miru pustijo, ker nam še ne zvoni cinklinkel, kakor šoštanski prvakom. V narodnem dnevniku od dne 31. avgusta 1909, števil 176 piše neki namigami šoštanski prvak črez našega veleposlovanega gosp. župana Woschnaga. Zapišete si, ko bi se šoštanska občina bila v prvakiših rokah bi se tako tudi morebiti bila v konkurzu, kakor je navada šoštanskih Slovencev. Pa mi smo veseli, da smo se tistih pijavk znebili in da imamo zdaj tako vrlega župana, kateri dela za blagor celega šoštanskega trga. Kar se pa črevljarske tovarne tiče, si pa nič ne delajte sivih las; ona bo postavljena brez vašega truda in brez vašega denarja, če ste morebiti videli pri črevljarija vašem taboru. Ker mi prvakom večkrat v karte pogledamo, smo videli, da imajo čisto novo rudečo aso. Na 1. avgusta so se peljali 4 sokoli iz Šoštanja k neki sokolski neslanosti; štiri sokoli so bili obrtniški učitelj, eden „Lehrfant“ in dva hlapca, pa ti štiri „hej slovan“ so natihoma na pol oblečeni v vlak skočili in so se med vožnjo v vlaku popolnoma oblekli. Ali jih je bilo sram pred ljudmi, da bi bili popolnoma sokoli v vlak stopili, ali so pa morebiti strah imeli, da bi purmani za njim leteli ker so imeli rudeče srajce. Vsaki pametno misleči človek bode vprašal ali je to pravično, da obrtniški učitelj z svojim učencem sokolske slavnosti obiskuje, ali se sliši, da sta si učitelj in učenec sokolska brata. Ali morajo imeti učenci pred učiteljem kakšni respekt? Mi mislimo, da obrtniški učitelj ni zato v Gradecu skušnje napravljaj, da bi učence za sokole izobraževal. Obrtniški učenci slišijo v delavnico ne pa v politiko, če hočejo biti kedaj izvrstni mojstri. Zapišete si to za zmiraj, da nas z lepa in huda pustite pri miru, ker masla imate na obilo, ne hodite veliko na solnce. Več opazovalcev.

Sladka gora. Svoječasno smo poročali, da so tukaj dne 31. decembra minulega leta pri volitvi obč. odbornikov zmagali klerikalci ter da smo proti volitvi ugovarjali. In res smo dosegli, da je c. kr. namestništvo v Gradcu iz tretjega razreda ednega klerikalca izbacilo in na to mesto naprednega Alojza Rokoveca, dosedajnega župana namestilo, ter prvi in drugi volilni razred razveljavilo. Ta dva razreda sta dne 26. julija zopet volila in zdaj so zmagali neodvisni napredni kmetje. Akoravno si je č. g. župnik Krajnc vse žile napel z nadejo, da zmagajo gotovo klerikalci. Pa za njega so tisti zlati časi, ko so imeli možje krompir v glavi tam ko bi imele oči biti, ko niso spoznali, da je občinski odbor za gospodarski blagor cele občine, nikakor pa za župnikov teater in njegovo zabavo minuli. Ta naša zmagaja je pač g. župnika Krajncja tako globoko v srce ganila, da je v svoji sveti jezi potožil, da se je spodnji del zoper Boga vzdignil. To je pa za nas velika uganka, ker ne vemo, ali se dela č. g. župnik za Boga ali je Bog klerikalci!? Toraj pojasnila, č. g. Krajnc! Tukajšni spoštovani nadučitelj g. Pelhak je uredil, da so po torkih pri šolski sv. maši otroci v cerkvi peli ter da je tudi Alojz Rokavec mlajši, ki je cecilijansko šolo dovršil tudi brezplačno orgljal, kar je povišalo božjo čast in v mladih otroških srcih verski čut utisnilo. Č. g. župnik pa, ker se mu volitev ni posrečila, g. nadučitelju pismeno prepove pri šolski sv. maši orgljanje in šolsko petje. Namesto da bi bil č. g. Krajnc nadučitelju hvaležen, je pa nad njim svojo jezo izbruhnil, je bil čisto pozabil, da sta g. nadučitelj in g. Rokavec od tožbe zavoljo žaljenja časti v zadnji zadnje deželnozborske volitve odstopila, da ni prišlo do sodbe, proti temu da je č. g. Krajnc plačal v blagi namen 60 K in za vožnjo za tožitelja in priče 10 K, kar pa je za tri „formane“ premalo. Tudi takrat, ko si gospodično učiteljico Koklič iz šole, kjer je stanovanje, klical te ni tožil na škofjstvo. Za to hvaležnost mu po torkih šolsko petje in orgljanje prepoveš. Ali se to tudi reče: se zoper Boga vzdigniti, č. g. Krajnc??

Iz Trgovišča pri Vel. Nedelji. Ni zadosti, da nas je obiskala dne 24. julija grozna toča, kakoršne se niti najstarejši ljudje ne morejo več spominjati, ni zadosti, da nas je spet dne 3. avgusta obiskala, ter nam spet na ajdi mnogo škode napravila; ampak nastopil je nad vse groznejši naliv, združen s točo kod orehi debelo, s tako silo, da je v trenutku stala nad ognji voda, ter je še celo na ravnini drla ter odnesla